

Suunnittelutarveratkaisu/Helios Nordic Energy Finland Oy

Ympäristölautakunta 09.10.2024 § 43
345/10.03.00.01/2024

Valmistelija

Rakennustarkastaja Raimo Haverinen, 040 488 3751,
raimo.haverinen@lapinlahti.fi.

Suunnittelutarveratkaisu

Rakennuspaikka: Määräala tilasta Korkeakoski 402-410-11-126, pinta-ala n. 3 ha. Osoite, Kinnulanlahdentie 145, 71910 Alapitkä.

Rakennushanke:

Rakennushanke käsittää; 64 energiavarasto konttia (1504 m²), 32 muuntajaa (269 m²), 4 keskusjänniteasemaa (134m²), valvomon (24 m²) ja 4 korkeajännitemuuntajaa (34 m²).

Hakijan ilmoittamat lisätiedot:

Lapinlahden kuntaan Alapitkän alueelle on Helios Nordic Energy Finland Oy:n toimesta suunnitteilla noin 125 MW / 250 MW energiavarasto (BESS-järjestelmä).

Hankkeesta vastaava esittää hakemusasiakirjossa alustavat tekniset tiedot hankkeesta ja hankkeen ympäristöstä sekä ympäristövaikutuksista. Selvitys perustuu olemassa olevaan avoimeen lähtöaineistoon.

Energiavaraston hankealue on kokonaisuudessaan noin 3 ha, ja tämän 3 hehtaarin sisälle on osoitettu rakentamista. Alueelle on suunnitteilla rakentaa maksimissaan 64 energiavarastoa, josta sähkö johdetaan Fingridin Alapitkän sähköasemalle maakaapelilla.

Alapitkälle suunniteltu alue on tällä hetkellä metsätalouskäytössä, eikä julkisten tietojen perusteella siellä ole havaittu luonnonsuojellisesti merkittäviä kohteita, metsä- tai vesilain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä tai uhanalaisiksi luokiteltuja luontotyyppisiä. Alue ei myöskään sijaitse pohjavesialueella.

Hankealueella ei ole voimassa olevia asemakaavan tai yleiskaavan mukaisia maankäyttösuunnitelmia. Hankealue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (Väisälänmäki, VAM123456).

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole muinaisjäännösalueita tai -kohteita. Rakentamisen ja käytön aikana eliöstöön kohdistuvat vaikutukset liittyvät nykyisen kasvillisuuden poistamiseen, mikä johtaa ekologisten käytävien katkeamiseen sekä elinympäristöjen menetykseen ja pirstoutumiseen. Kasvillisuuden poisto vähentää hankealueella kasvavaa kasvillisuutta.

Ihmisiin kohdistuvista vaikutuksista merkittävimpiä ovat melu- ja maisemavaikutukset. Toiminnan aikana melua pyritään vähentämään huolellisella rakennusten sijoittelulla ja suuntauksella. Käytön aikana haitallista melua ei odoteta syntyvän.

Vaikutukset rakennusaikaisista toiminnoista

Liikenne

Hanke ei ole ristiriidassa nykyisten liikenneyhteyksien ja verkostojen kehityksen kanssa. Rakentamisvaiheessa raskaan liikenteen lisääntyminen on tilapäistä, ja sen vaikutukset liikennemääriin sekä liikenneturvallisuuteen arvioidaan vähäisiksi, sillä ne keskittyvät pääasiassa kuljetusreiteille. Rakentamisvaihe kestää arviolta 1–2 vuotta. Energian varastoalueella tehdään säännöllisiä huoltotoimenpiteitä sekä

satunnaisia korjauksia. Rakennusmateriaalit, erityisesti kiviaineksen, pyritään hankkimaan mahdollisimman läheltä hankealuetta, mikä vähentää raskaan liikenteen aiheuttamaa kuormitusta ympäristössä.

Melu

Rakennustöiden aikana alueella esiintyy normaalia rakennus- ja liikennemelua. Voimalan käytön aikana melutaso on vähäinen, koostuen pääasiassa huolto- ja kunnossapitotöistä sekä niihin liittyvästä liikenteestä. Melua syntyy pääosin klo 07–22 välillä. Toiminnan aikaista melua pyritään vähentämään rakennusten sijoittelulla ja suunnittelulla.

Pöly

Rakennustöistä voi aiheutua tilapäistä pölyämistä hankealueella. Pölyn leviämistä voidaan ehkäistä kastelemalla pölyäviä rakenteita ja materiaaleja rakennustöiden aikana.

Tärinä

Rakennustyöt voivat aiheuttaa tilapäistä tärinää hankealueella, pääasiassa klo 07–22 välillä.

Turvallisuus

Paloturvallisuuteen liittyvät ratkaisut suunnitellaan jatkosuunnittelun aikana yhteistyössä pelastusviranomaisten kanssa. Hankkeen toiminnan ei katsota vaarantavan terveellistä ja turvallista elinympäristöä.

Vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen

Ihmisiin kohdistuvista vaikutuksista merkittävimmät ovat melu- ja maisemavaikutukset. Näkymää voidaan pehmentää huolellisella suunnittelulla ja jättämällä sopivaa kasvillisuutta hankealueen reunoille.

Naapurien kuuleminen:

Lapinlahden kunta on kuullut naapureita lehtikuulutuksella sekä sähköpostilla. Naapurikiinteistöjen osalta lausunnon on jättänyt Pohjois-Savon Ely-keskus/ tie vastuualue. Fingrid Oyj ilmoitti, ettei heillä ole lausuttavaa hankkeesta.

Pohjois-Savon Ely-keskus/tie vastuualue toteaa lausunnossaan seuraavaa; Rakentaminen tapahtuu maantien suoja-alueen ulkopuolella. Energiavarastolle kulkuun tarvitaan kaksi uutta liittymää maantielle 5580. Liittymälupaa haetaan Pirkanmaan ELY-keskukselta.

Kahdelta muulta lähialueen asuinkiinteistöjen omistajilta on tullut mielipiteitä. Lähimmän kiinteistön (402-410-10-103) omistajilta on omat huomaukset asiaan, molemmissa huomautuksissa otetaan kantaa lähinnä Fingridin nykyisiin hankkeisiin sekä aurinkopanelikentän kaavoitukseen. He ottavat kantaa vastustavassa mielipiteessä meluongelman ja yleisen viihtyvyyden takia.

Luvanhakija antoi vastineen huomautuksiin;

Emme vastaa tai kommentoi muiden hankkeiden asioita mihin pääsääntöisesti viitataan. Rakennuspaikka on valittu niin että se aiheuttaisi mahdollisimman pientä haittaa asukkaille. Alue ei tule näkymään asunrakennuksiin ja tulee täyttämään äänivaatimukset. Alue näkyy pääosin vain ohimenevälle liikenteelle Kinnunlahdentiellä. Liityntä sähköverkkoon on tarkoitus toteuttaa maakapelilla.

Kiinteistön (402-410-9-43) omistaja toteaa huomautuksessa seuraavaa; Kartta ei ole kovin tarkka, joten lausunnon antaminen on vaikeaa. Onko olemassa tarkempaa suunnitelmaa, miten alue sijoittuu kotimme kohdalla? Joki tulvii keväisin pellolle. Penkereelle tulisi jättää kasvillisuutta, mikä sitoo reunan (esim ei huoltotietä liian lähelle rantaa). Suojavyöhyke suojaa myös maisemaa. Joenrannalla on kesämökkejä ja rantasaunamme.

Vastine huomautukseen; rakennushanke sijoittuu naapurista n. 600 m etäisyydellä, hanke ei tule etäisyyden ja maastoon sijoittumisen takia juurikaan näkymään naapurin suuntaan. Hanke ei vaikuta rantarakentamiseen.

Rakentamisrajoitus/selostus poikkeuksista:

Hakemuksen mukainen rakennuspaikka on maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n sekä Lapinlahden kunnan rakennusjärjestyksen § 11 mukaista suunnittelutarvealuetta.

Lähtökohdat:

Kiinteistölle 402-410-11-126 osoitteessa Kinnulanlahdentie 145, suunnitellaan rakennettavaksi konttimallinen akkuvarastoalue, muuntajia, keskusjänniteasemia, valvomo ja korkeajännitemuuntajia laajuudeltaan noin 1965 k-m².
Hakijana toimii yritys Helios Nordic Energy Finland Oy. Suunniteltu rakennuspaikka sijaitsee nykyisen metsän keskellä Kinnulanlahdentien varrella. Hankkeelle on vuokrattu kiinteistöstä n. 3 ha määräala. Vuokrasopimus on toimitettu nähtäväksi osana lupahakemuksen materiaaleja.

Lähin asuinrakennus sijaitsee Käperintien varrella noin 220 metrin etäisyydellä hankkeen rakennuspaikasta. Fingridin sähköasema sijaitsee lähimmillään noin 200 m päässä rakennuspaikasta.

Kaavatilanne

Alueella ei ole voimassa asema -ja yleiskaavaa. Rakennusjärjestyksen perusteella alue on määritelty suunnittelutarvealueeksi. Voimassa olevassa Pohjois-Savon maakuntakaavassa alueelle ei ole osoitettu erityisiä merkintöjä. Hanke alueen läheisyyteen on suunnitteilla Alapitkän aurinkopuiston osayleiskaava, kaava on parhaillaan luonnosvaiheessa.

Lausunnot

Lapinlahden kunta on pyytänyt lausuntoa suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta useilta eri tahoilta. Lausuntopyyntöjä ja/tai tietoa hankkeesta on välitetty Pohjois-Savon ELY-keskukselle, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo, Pohjois-Savon hyvinvointialueelle/ pelastustoimi, Savon Voima Verkko Oy:lle, Fingrid Oyj:lle ja Lapinlahden kunnan ympäristöasiantuntijalle.

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo ilmoitti, ettei heillä ole kommentoitavaa lupahakemukseen. Fingrid Oyj ilmoitti, ettei heillä ole lausuttavaa hankkeesta. Savon Voima Verkko Oy ei antanut lausuntoa. Pohjois-Savon hyvinvointialue/pelastustoimi ei antanut lausuntoa hakemukseen. Lapinlahden kunnan ympäristöasiantuntija toteaa lausunnossaan seuraavaa;

Asumiseen käytettäville alueille aiheutuvaa melua tulee pyrkiä vähentämään mahdollisimman tehokkaasti. Huomioitava myös mahdolliset yhteisvaikutukset viereisen sähköaseman kanssa, jonka ajoittaisesta melusta (muuntaja/reaktori) on jo koettu haittaa lähimmällä asuinkiinteistöllä.

Perustelut: Naapurussuhdelaki (26/1920), Valtioneuvoston päätös 993/1992 ja rakentamismääräyskokoelman osa C1/1998, joka sittemmin on korvaantunut ympäristöministeriön asetuksella rakennuksen ääniympäristöstä (796/2017) sekä asetuksen muutoksella (360/2019).

Rakentamis- ja tuotantovaiheen yhteydessä huomioitava, ettei alapuolisten vesistöjen ekologinen tila heikkene. Varauduttava viivyttämään hulevesien virtaamista mahdollisen kiintoaineksen kulkeutumisen estämiseksi. Perustelut: Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004).

Mahdollisiin onnettomuus- ja poikkeustilanteisiin kiinnitettävä erityistä huomiota siten, että riskit arvioidaan etukäteen ja niihin varaudutaan riittävällä tavalla. Esimerkiksi hankkeen käytön aikaisia ympäristövaikutuksia arvioitaessa tulisi huomioida mahdollisen tulipalotilanteen vaatima sammutusvesien määrä ja hallinta siten, että ympäristölle haitallisia aineita ei energiavarastojen tulipalotilanteessa pääse sammutusvesien mukana maaperään tai muuten ympäristöön.

Alueen maisema ja ääniympäristö muuttuu merkittävästi, jolla voi olla vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Asia on syytä huomioida suunnittelun

yhteydessä, kuten rakennusten tai mahdollisten ylijäämämaiden sijoittelu, suojapuusto, rakenteiden väriyty sms.

Perustelut:

Huolellisella suunnittelulla voidaan parhaiten pienentää toiminnanaikaisia vaikutuksia. Hankkeen toteuttamisen yhteydessä suositeltavaa on, että puuston kaataminen tapahtuu lintujen pesimäajan ulkopuolella.

Perustelut:

Työvaiheen ajoituksella voidaan vähentää merkittävästi lintujen pesintään aiheutuvia vaikutuksia. Rakennusvaiheessa ja toiminta aikana syntyvät jätteet tulee toimittaa asianmukaiseen vastaanottopaikkaan.

Perustelut:

Jätelaki (646/2011). Rakennusvaiheen melua ja/tai tärinää aiheuttavat työvaiheet tulee toteuttaa Lapinlahden kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

Lausunnossa esitetyt toimenpiteet tullaan huomioimaan rakennusluvan yhteydessä.

Pohjois-Savo Ely-keskuksen lausunto

Luontoarvot

Hankealueen luontoarvoja on selvitetty olemassa olevan tiedon perusteella avoimista paikkatietoaineistoista.

Mikäli lupahakemuksessa hyödynnetään Alapitkän aurinkovoimala-alueelle tehtyä luontoselvitystä, on esitettävä myös tässä selvityksessä esille tulleet asiat alueen luonnontilasta ja luontoarvoista sekä viitattava näiltä osin kyseiseen selvitykseen.

Ilmasto

Suunnittelutarveratkaisuhakemuksen liiteselvityksestä (Alapitkä - Strawberry BESS, 11.7.2024) ELY-keskus esittää ilmastokysymyksiin liittyen seuraavat huomiot:

"Lisäksi Pohjois-Savon energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on tällä hetkellä valmisteilla" <- 3. vaihe on valmisteilla, mutta ei ole nimetty energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaksi, kuten Pohjois-Pohjanmaalla.

"Energiatekartta ja ilmastotiekartta ovat osa laajempia ilmasto- ja energiatoimenpiteitä Pohjois-Savossa. Näiden tavoitteena on muun muassa houkutella uusia investointeja uusiutuvaan energiaan, parantaa alueen energiaomavaraisuutta ja edistää hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä" <- Pohjois-Savossa ei ole erillistä energiatieläkarta. Pohjois-Savossa tavoitellaan hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä Pohjois-Savon ilmastotiekartan tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaisesti.

Vaikutuksissa maankäyttöön/kasvillisuuteen tulisi kuvata mm. poistettavan puuston määrä esim. kuutioina. Lupa-hakemuksessa ei ole arvioitu ilmastovaikutuksia tai vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön. Hankkeen keskeisiä ilmastovaikutuksia syntyy maankäytön muutoksesta, jonka myötä alueelta poistuu puustoa. Puuston poistolla on vaikutuksia alueen hiilivarastoihin ja hiilinieluihin hankkeen elinkaaren aikana ja pitkään sen jälkeen.

Yleisesti sähkövarastohankkeen voidaan katsoa tukevan siirtymää vähäpäästöisemmän energian tuotantoon, siirtoon ja käyttöön. Hankkeen suunnittelussa tulisi huomioida myös ilmastomuutokseen sopeutuminen ja mm. sään ääri-ilmiöiden vaikutukset toimintaan

Vesistövaikutukset

Suunnittelutarvehakemuksen liiteselvityksessä on otettu lyhyesti kantaa vesistövaikutuksiin, haittojen ehkäisyyn sekä hulevesiin. Näiden tietojen pohjalta hankkeen vaikutuksia on hankala arvioida.

Selvityksessä esitetyt maanmuokkaustoimenpiteet tulevat vaikuttamaan alueen vesitalouteen, joten tarkemmat toteutussuunnitelmat vesien ohjaamisesta ja vesiensuojelurakenteista tulee toimittaa nähtäväksi ELY-keskukselle.

Muuta

Hankealue ei ole valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta, vaikka hakemuksen liiteselostuksessa (Alapitkä - Strawberry BESS, 11.7.2024) näin esitetään.

Voimassaoleva valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden luettelo on vuodelta 2021 (VAMA2021). Lisäksi tuodaan esiin (s. 18), että hankealueella tai sen läheisyydessä ei olisi suunnitteilla uusia kaavoitushankkeita.

Pohjois-Savon ELY-keskus pitää aiheellisena, että suunnittelualue liitetään rajautuvaan Alapitkän aurinkovoimaosayleiskaavoituksen alueeseen.

Kaavoituksessa on mahdollista joko tarkastella akkuvaraamokentän asiaa tarkemmin – tai ainakin tuoda myös kaavallisesti esiin mahdollinen suunnittelutarveratkaisulla mahdollistettu energiakenttäalue. Asiassa on tarpeellista tehdä kiinteistön rakentamispaikkoja koskeva emätilatarkastelu.

Hakijan toimitti vastineen Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausuntoon, vastine on oheismateriaalina hakemusasiakirjoissa. Hakija esittää vastineessaan mm., ettei emätilaselvitykselle ole tarvetta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n mukaan rakennusluvan myöntäminen suunnittelutarvealueella, jolle ei ole hyväksytyt asemakaavaa, edellyttää, että rakentaminen:

- 1) ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;
- 2) on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta; ja
- 3) on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista.

Rakentaminen suunnittelutarvealueella ei myöskään saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Hakemuksen mukainen hanke (toteutuessaan suunnittelutarveratkaisun päätöksen ehtojen mukaisesti) ei johda MRL § 137 kaltaisiin vaikutuksiin, jotka olisivat esteenä suunnittelutarveratkaisun myöntämiseen. Laadittujen selvitysten perusteella toiminnasta ei tule aiheutumaan lähialueen asukkaille merkittäviä ympäristö- tai muita vaikutuksia. Näin ollen on mahdollista myöntää suunnittelutarveratkaisu hankkeelle.

Lisätietoja asiasta antaa rakennustarkastaja Raimo Haverinen, puh. 040 4883751 tai raimo.haverinen@lapinlahti.fi.

Oheismateriaalina on suunnitteluatarveratkaisuhakemus ja siihen liittyvät asiakirjat

Esittelijä

Rakennustarkastaja

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta myöntää suunnittelutarveratkaisuluvan.

Lupaehdot

1. Suunnittelutarveratkaisua vastaava rakennuslupa tulee hakea kahden (2) vuoden kuluessa päätöksen antamisesta.

2. Akkuvarastoalueen suunnittelussa ja maisemoinnissa on otettava huomioon alueen ja sille rakennettavien rakennusten sopeutuminen ympäröivään maisemaan ja rakennuskantaan siten, että hankkeen toteutuminen ei heikennä lähialueen maisemallisia arvoja.

3. Hakijan tulee ottaa huomioon eri viranomaisilta saatujen lausuntojen vaatimat toimenpiteet

Perustelut

Hanke edistää yhdyskuntateknisten verkkojen toimintavarmuutta, turvaamalla sähkönjakelua mm. sähköverkon häiriötilanteissa. Annetuissa viranomaislausunnoissa ei vastusteta hanketta.

Hankkeen toteutettavuus on selvitetty riittävän laajasti ja todettu, ettei se aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Se on sopiva yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta.

Hanke on sopiva maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista. Hanke ei johda suunnittelutarvealueella vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Yleisesti sähkövarastohankkeen voidaan katsoa tukevan siirtymää vähäpäästöisemmän energian tuotantoon, siirtoon ja käyttöön. Johdantotekstissä on kerrotut perusteet hankkeelle.

Hanke ei synnytä sellaista hallitsematonta maankäyttöä, joka rajaisi kunnan suunnitteluvaihtoehtoja mahdollisessa myöhemmässä kaavoituksessa. Suunniteltu rakennuspaikka sopi ominaisuuksiensa ja ympäristön olosuhteiden perusteella rakentamiseen. Luvan myöntäminen ei estä maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatetta eikä rakentaminen vaaranna muiden vastaavassa asemassa olevien maanomistajien oikeutta rakentamiseen. Alueelle tai sen lähiympäristöön ei kohdistu sijaintinsa vuoksi erityistä rakentamispainetta.

Sovelletut oikeusohjeet:

Maankäyttö- ja rakennuslaki 16§,137 §.

Pelastusviranomaisen antoi lausunnon hankkeesta kokouskutsun julkaisun jälkeen ” Suunnittelutarveratkaisu vaiheessa pyydän ottamaan huomioon myös mahdollisen sammutusveden saatavuuden alueelle”. Lausunto sisällytetään lupaehtoihin.

Päätös

Ympäristölautakunta myönsi suunnittelutarveratkaisuluvan päätösehdotuksen mukaan.